

**PROGRAM RAZVOJA
ZAŠTITE I SPAŠAVANJA U BRČKO DISTRIKTU BOSNE I
HERCEGOVINE
ZA PERIOD 2022–2027. GODINE**

Brčko, oktobar 2021. godine

SADRŽAJ

<u>UVOD</u>	2
<u>POLITIKA RAZVOJA ZAŠTITE I SPAŠAVANJA LJUDI I MATERIJALNIH DOBARA OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA I ZAŠTITE OD POŽARA U BRČKO DISTRIKTU BOSNE I HERCEGOVINE</u>	4
<u>1. VIZIJA</u>	4
<u>1.1. Vizija razvoja</u>	4
<u>1.2. Misija razvoja</u>	5
<u>1.3. Ciljevi razvoja</u>	5
<u>2. AKTIVNOSTI ZAŠTITE I SPAŠAVANJA</u>	6
<u>3. SWOT ANALIZA STRATEŠKIH CILJEVA</u>	8
<u>3.1. Strateški ciljevi</u>	11
<u>3.2. Zaključno razmatranje</u>	14
<u>4. OSNOVNI PRINCIPI I OPREDJELJENJA</u>	15
<u>5. ZAKLJUČCI IZ PROCJENE UGROŽENOSTI TERITORIJE BRČKO DISTRIKTA BiH OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA</u>	18
<u>5.1. Opći zaključci</u>	18
<u>5.2. Posebni zaključci</u>	18
<u>5.3. Izvod iz Studije jačanja kapaciteta otpornosti u slučaju katastrofa teritorije Brčko distrikta BiH za period 2018–2020. godine</u>	19
<u>6. ORGANIZACIJA SISTEMA ZAŠTITE I SPAŠAVANJA</u>	23
<u>6.1. Subjekti i snage sistema zaštite i spašavanja u Brčko distriktu BiH</u>	23
<u>6.2. Organizacija Pododjeljenja za zaštitu i spašavanje:</u>	23
<u>6.3. Grafički pregled organizacije Pododjeljenje za zaštitu i spašavanje</u>	26
<u>7. AKCIONI PLAN 2022–2027</u>	27
<u>8. FINANSIRANJE ZAŠTITE I SPAŠAVANJA</u>	28
<u>9. OSNOVE ZA IZRADU PROGRAMA OBUČAVANJA I OSPOSOBLJAVANJA U ZAŠTITI I SPAŠAVANJU I ZAŠTITI OD POŽARA</u>	29
<u>9.1. Uvod</u>	29
<u>9.2. Cilj i namjena</u>	29
<u>9.3. Programiranje</u>	29
<u>9.4. Zaključci o obuci i osposobljavanju</u>	30
<u>9.5. Obučenost i osposobljenost</u>	30
<u>9.6. Daljnji planovi aktivnosti obučavanja i osposobljavanja</u>	30
<u>10. PRAĆENJE I PROCJENA REALIZACIJE PROGRAMA RAZVOJA</u>	31
<u>ZAVRŠNI DIO</u>	32

UVOD

Programom razvoja zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća u Brčko distriktu Bosne i Hercegovine 2022–2027. godine određena je Politika razvoja s vizijom, ciljevima, osnovnim načelima, opredjeljenjima i područjima razvoja. Na osnovu Politike razvoja određeni su strateški pravci razvoja i isti su razrađeni u akcionim planovima, koji se odnose na sve oblasti koje čine sistem zaštite i spašavanja od prirodnih i drugih nesreća u Brčko distriktu Bosne i Hercegovine.

Prema tome, Program razvoja zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća u Brčko distriktu Bosne i Hercegovine 2022–2027. godine (u daljnjem tekstu: Program razvoja), predstavlja okvirni i osnovni planski dokument kojim se osigurava proces izgradnje i razvoja cjelovitog i jedinstvenog sistema zaštite i spašavanja u Brčko distriktu Bosne i Hercegovine.

Zaštita i spašavanje od prirodnih i drugih nesreća obuhvata: programiranje, planiranje, organizaciju snaga zaštite i spašavanja, obučavanje i osposobljavanje za zaštitu i spašavanje, provođenje mjera zaštite i spašavanja od prirodnih i drugih nesreća, nadzor nad funkcionisanjem i efikasnošću zaštite i spašavanja, informativno-komunikativnu podršku upravljanju i rukovođenju akcijama zaštite i spašavanja, kao i finansiranje zaštite i spašavanja, s ciljem:

- sprečavanja ili ublažavanja rizika (opasnosti) od prirodnih i drugih nesreća,
- smanjenja ranjivosti i izloženosti ljudi i materijalnih dobara prirodnim nepogodama i drugim nesrećama,
- razvijanja svih kapaciteta pripravnosti/spremnosti u odgovoru na prirodnu i drugu nesreću (pomoć i oporavak).

U skladu sa Zakonom o zaštiti i spašavanju stanovništva i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća u Brčko distriktu Bosne i Hercegovine.

U skladu s članom 16. tačka a), član 17. stav 2) tačka a) i član 18. tačka c) Zakona o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća („Službeni glasnik Brčko distrikta BiH“, br. 29/16, u daljnjem tekstu: Zakon o zaštiti i spašavanju) Odjeljenje za javnu sigurnost izrađuje nacrt Programa razvoja za naredni period te isti dostavlja Vladi Brčko distrikta Bosne i Hercegovine na odobravanje, koja isti prosljeđuje Skupštini Brčko distrikta BiH na usvajanje.

S tim u vezi Odjeljenje za javnu sigurnost je tokom 2021. godine preduzelo aktivnosti na izradi Programa razvoja u formi nacrta, a u skladu s članom 18. tačka c) Zakona o zaštiti i spašavanju ljudi, i izradilo nacrt Programa razvoja.

Napominjemo da su u postupku izrade Programa razvoja korištena službena stajališta, praksa i standardi međunarodnih institucija: Generalnog direktorata za civilnu zaštitu i zaštitu okoline Evropske komisije, Komisije Evropske zajednice u Bosni i Hercegovini, Pakta stabilnosti za Jugoistočnu Evropu – Radni sto – III, „sigurnosna pitanja“ – podsto DPPI – Prevencija svih oblika katastrofa, Vijeće za civilno-vojno planiranje u hitnim situacijama zemalja JEE, NATO – Partnerstvo za mir, UNDP i dr.

Kao sastavni dio Programa razvoja utvrđena su i pitanja koja se odnose na programiranje razvoja zaštite od požara i vatrogastva, s obzirom da se zaštita od požara i vatrogastva na području Brčko distrikta Bosne i Hercegovine (na način utvrđen u članu 3. Zakona o zaštiti od požara), organizuje i funkcioniše u okviru jedinstvenog sistema zaštite i spašavanja koji je uređen Zakonom o zaštiti i spašavanju.

Nakon toga, u skladu s članom 17. Zakona o zaštiti i spašavanju, Odjeljenje za javnu sigurnost je nacrt Programa razvoja uputilo Vladi Brčko distrikta Bosne i Hercegovine na odobravanje.

Vlada Brčko distrikta Bosne i Hercegovine je na prvom nastavku 34. redovne sjednice održanom 8. decembra 2021. godine, razmatrala i odobrila Program razvoja, te je isti uputila u proceduru usvajanja Skupštini Brčko distrikta Bosne i Hercegovine da usvoji Program razvoja.

Skupština Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, na 19. redovnoj sjednici od 26. januara 2022. godine, usvojila je Program razvoja.

Ovaj program razvoja objavit će se u „Službenom glasniku Brčko distrikta BiH“, i isti stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Brčko distrikta BiH“.

POLITIKA RAZVOJA ZAŠTITE I SPAŠAVANJA LJUDI I MATERIJALNIH DOBARA OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA I ZAŠTITE OD POŽARA U BRČKO DISTRIKTU BOSNE I HERCEGOVINE

Politikom razvoja zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća u Brčko distriktu BiH (u daljnjem tekstu: Politika razvoja) utvrđuje se politika, vizija, ciljevi, osnovna načela i opredjeljenja i područje razvoja, te strateški pravci razvoja zaštite i spašavanja u Brčko distriktu BiH, koji su zasnovani na viziji i ciljevima određenim u Programu razvoja, a razrađenim u akcionim planovima koji se odnose na sve oblasti koje čine sistem zaštite i spašavanja od prirodnih i drugih nesreća u Brčko distriktu BiH.

Prema tome, Program razvoja jeste okvirni i osnovni dokument kojim se omogućava donošenje i provođenje zakona, provedbenih i drugih akata, odlučuje o osnovnim principima i opredjeljenjima, područjima razvoja, akcionim planovima i prioritetima na nivou Brčko distrikta BiH.

1. VIZIJA

Izgrađen efikasan sistem zaštite i spašavanja doprinosi smanjenju rizika od prirodnih ili drugih nesreća i njihovih posljedica kroz upravljanje i uzajamno djelovanje s nadležnim organima uprave u Brčko distriktu BiH, a s ciljem veće sigurnosti građana u Brčko distriktu BiH.

Zakonom o zaštiti i spašavanju stanovništva i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća u Brčko distriktu BiH članom 3. Zaštita i spašavanje je označena kao djelatnost od posebnog javnog interesa. Stoga je cilj strateškog planiranja integralni razvoj postavljenih strateških ciljeva. Pri tome integralni razvoj se ostvaruje kroz jedinstveni cilj koji integriše pojedinačne strateške ciljeve. Zbog toga je potrebno formulisati jedinstvenu viziju razvoja, a i iz nje izvući pojedinačne strateške ciljeve.

Polazna osnova za izradu Programa razvoja je analiza postojeće situacije i ključnih problema sistema zaštite i spašavanja, a koja se odnosi i na zaštitu od požara i vatrogastvo. Na ovaj način se utvrđuju budući ciljevi razvoja zaštite i spašavanja, zaštite od požara i vatrogastva.

Osloncem na postojeću razvijenost upravnih i operativno-stručnih organa, službi i jedinica civilne zaštite, te osnovnih i dopunskih snaga za vatrogastvo, potrebno je u potpunosti funkcionalno integrisati značajnije elemente sistema zaštite i spašavanja u organima uprave. Ovo je naročito prisutno pri zaštiti od požara i vatrogastvu, zaštiti od poplava i spašavanju na vodi, radu higijensko-epidemioloških službi, zdravstvenih ekipa u okviru službi hitne pomoći, kapaciteta Oružanih snaga Bosne i Hercegovine, Policije Brčko distrikta BiH, javnih preduzeća, mjesnih zajednica i drugih pravnih lica koji su od značaja za zaštitu i spašavanje. Kako bi se otklonila postojeća nepovezanost i ozbiljnije krenulo u pravcu suštinskih područja zaštite i spašavanja u postizanju pripravnosti/spremnosti za uspješan odgovor na rizike (opasnosti) od prirodnih i drugih nesreća potrebno je definisati program razvoja zaštite i spašavanja na području teritorije Brčko distrikta BiH.

1.1. Vizija razvoja

Uspostaviti sistem zaštite i spašavanja, zaštite od požara i vatrogastva na nivou Brčko distrikta BiH, koji će štititi i spašavati život i zdravlje ljudi i materijalna dobra od prirodnih i drugih nesreća, sa snažno razvijenim i efikasnim područjem prevencije, odnosno upravljanja i smanjenja rizika od

prirodnih i drugih nesreća (katastrofa¹), kao i razvijenim kapacitetima odgovora na prirodnu i drugu nesreću. Uspostavljenjem sistema zaštite i spašavanja unapređuje razvijenost kapaciteta za efikasno rukovođenje akcijama zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara.

1.2. Misija razvoja

Razviti sistem zaštite i spašavanja u skladu s preporukama i direktivama Evropske unije, kroz jačanje kapaciteta za upravljanje sistemom zaštite i spašavanja i sistema zaštite od požara s ciljem smanjenja rizika ugroženosti ljudi i materijalnih dobara.

1.3. Ciljevi razvoja

Ciljevi razvoja sistema zaštite i spašavanja obuhvataju sveobuhvatnost mjera i aktivnosti na smanjenju smrtnosti ljudi, broj lica zahvaćenih katastrofama, direktnih ekonomskih gubitaka, štete na kritičnoj infrastrukturi, kroz unapređenje sistema ranog upozoravanja.

Pored prethodno iznesenih elemenata vizije razvoja, a uvažavajući naučene lekcije i iskustva u proteklom periodu, te pojave, događaje i trendove koji imaju ili mogu imati uticaj na funkcionisanje sistema zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara, u Programu razvoja za budući period trajanja ovog programa razvoja postavljaju se sljedeći strateški ciljevi:

Strateški cilj 1.

- Izgradnja i jačanje sistema zaštite i spašavanja u skladu s preporukama i direktivama Evropske unije

Strateški cilj 2.

- Razvoj kapaciteta za upravljanje rizicima od katastrofa

Strateški cilj 3.

- Jačanje zaštite od požara i vatrogastva kao dijela jedinstvenog sistema zaštite i spašavanja.

Očekivani ishodi ovako postavljenih strateških ciljeva ogledaju se u znatnom smanjenju rizika od katastrofa i gubitaka života, egzistencije i zdravlja, kao i privredne, fizičke, socijalne, kulturne i ekološke sigurnosti imovine lica, privrednih društava, zajednica i zemlje.

Za postizanje očekivanog ishoda treba težiti ostvarenju sljedećeg cilja: Spriječiti nove i smanjiti postojeće rizike od katastrofa kroz implementaciju integrisanih i sveobuhvatnih ekonomskih, strukturnih, pravnih, socijalnih, zdravstvenih, kulturnih, obrazovnih, ekoloških, tehnoloških, političkih i institucionalnih mjera koje sprečavaju i smanjuju opasnost od izloženosti i ranjivosti, te povećavaju spremnost za odgovor i oporavak, a samim tim i jačaju otpornost.

¹ Katastrofa predstavlja „Ozbiljan poremećaj u funkcionisanju zajednice ili društva koji uključuje šire ljudske, materijalne, ekonomske i ekološke gubitke i uticaje, a nadilazi sposobnosti pogođene zajednice ili društva da se protiv njega bore korištenjem vlastitih resursa“ (UNISDR terminologija Međunarodne strategije za smanjenje rizika od katastrofa, izdanje 2009. godina)

2. AKTIVNOSTI ZAŠTITE I SPAŠAVANJA

Aktivnosti zaštite i spašavanja u skladu sa međunarodnim standardima provodi Odjeljenje za javnu sigurnost u saradnji s nadležnim organima uprave u Brčko distriktu BiH. Misija Odjeljenja za javnu sigurnost je da se svaki građanin osjeća sigurnim a njegova imovina i vrijednosti cjelokupnog društva zaštićena.

Aktivnost Odjeljenja za javnu sigurnost je organizovanje upravnih i operativno-stručnih kapaciteta (subjekata sistema zaštite i spašavanja u skladu s članom 6. i 7. Zakona o zaštiti i spašavanju stanovništva i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća u Brčko distriktu BiH) u integrisan i efikasan sistem zaštite i spašavanja. Samo na taj način bi se adekvatno i pravovremeno upravljalo rizicima od katastrofa, razvijali kapaciteti za postizanje pripravnosti/spremnosti za uspješan odgovor na prirodne i druge nesreće koje su utvrđene u Procjeni ugroženosti Brčko distrikta BiH od prirodnih i drugih nesreća.

Procjenu ugroženosti Brčko distrikta BiH od prirodnih i drugih nesreća (u daljnjem tekstu: Procjena ugroženosti) donijela je Vlada Brčko distrikta Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Vlada).

Navedena misija i aktivnosti Odjeljenja za javnu sigurnost proizilazi iz Statuta Brčko distrikta BiH i Zakona o Vladi Brčko distrikta BiH

- odredbama Zakona o Vladi Brčko distrikta BiH
- odredbama Zakona o zaštiti i spašavanju stanovništva i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća u Brčko distriktu Bosne i Hercegovine, te
- odredbama Zakona o deminiranju u Bosni i Hercegovini („Službeni glasnik BiH”, broj 5/02), koje se odnose na Odjeljenje za javnu sigurnost.

Općim zaključcima iz Procjene ugroženosti ukazuje se na neophodnost provođenja planskih preventivnih i operativno-stručnih mjera zaštite i spašavanja od strane organa zakonodavne i izvršne vlasti, pravnih lica i građana² (u daljnjem tekstu: nosioci planiranja), s ciljem smanjivanja rizika od prirodnih i drugih nesreća, odnosno izbjegavanja ili ublažavanja posljedica po život i zdravlje ljudi i materijalna dobra.

Procjena ugroženosti je strateška podloga za dimenzioniranje i razvijanje potrebnih kapaciteta upravne i operativno-stručne strukture zaštite i spašavanja (civilne zaštite i vatrogastva), kojima će se osigurati provođenje potrebnih mjera i aktivnosti pripravnosti/spremnosti u odgovoru (pomoć i oporavak) na sve vrste prirodnih i drugih nesreća kojima je izloženo područje Brčko distrikta BiH.

Procjena ugroženosti omogućava kreiranje sistemskih rješenja Vlade Brčko distrikta BiH kojima će se osigurati:

- 1) smanjenje rizika od prirodnih i drugih nesreća, odnosno izbjeci ili ublažiti posljedice prirodnih i drugih nesreća na život i zdravlje ljudi i materijalna dobra,
- 2) razvoj odgovarajućih kapaciteta za provođenje potrebnih mjera i aktivnosti pripravnosti/spremnosti s ciljem što efikasnijeg odgovora na prirodnu i drugu nesreću (pomoć i oporavak),

² Subjekti koji su nosioci, odnosno izvršioци mjera zaštite i spašavanja.

3) povećanje otpornosti zajednice/društva na uticaj prirodne i druge nesreće u cjelini.

Procjena ugroženosti je osnov za izradu posebnih programa i projekata razvoja zaštite i spašavanja s ciljem stvaranja uslova za smanjenje ranjivosti i izloženosti ljudi i svih kategorija društvenih vrijednosti uticajima prirodnih i drugih nesreća, kao i izgradnju i razvijanje potrebnih kapaciteta (sistem ranog upozoravanja, materijalno-tehničko opremanje operativnih snaga zaštite i spašavanja, stručno osposobljavanje snaga zaštite i spašavanja i štabova zaštite i spašavanja, edukacija mladih ljudi, razvijanje svjesnosti o kulturi zaštite i spašavanja građana i drugo), kojima će se ići u pravcu smanjivanja rizika od prirodnih i drugih nesreća koje su moguće na području Brčko distrikta BiH.

Bosna i Hercegovina je opredijeljena za evropski put i želi postati članicom Evropske unije, i bitno je da poštuje njihove smjernice, preporuke i dokumente iz oblasti zaštite i spašavanja i djeluje u skladu s istima. Neophodno je da Bosna i Hercegovina ima efikasan sistem zaštite i spašavanja u okviru kojeg može pružiti brz i adekvatan odgovor na nesreće, spriječiti ili umanjiti ljudske žrtve i materijalne štete. Strukture zaštite i spašavanja u Bosni i Hercegovini ulažu velike napore da ispoštuju utvrđene standarde Evropske unije u oblasti zaštite i spašavanja, ali komplikovana organizacija i decentralizovana struktura umanjuju pozitivne efekte.

Održivi razvoj možemo postići samo ako se razvojne odluke baziraju na informacijama o klimatskim promjenama i riziku od katastrofa, vodeći računa da:

- Razvoj koncepta smanjenja rizika od katastrofa je doveo do današnjeg shvatanja potrebe upravljati rizicima od katastrofa, a ne samo odgovarati na katastrofe.
- Strateški dokumenti su doprinijeli podizanju svijesti, generisanju političke opredijeljenosti i smanjenju gubitaka od katastrofa.
- Smanjenje rizika od katastrofa predstavlja isplativo ulaganje u sprječavanje budućih gubitaka.
- Povećani gubici uzrokovani katastrofama u Bosni i Hercegovini tokom posljednjih decenija, prouzrokovanim uticajem na klimatske promjene i manifestovanim učestalijim ekstremnim klimatskim uslovima (poplave iz maja i augusta 2014. godine), upozoravaju nas da samo odluke donesene na osnovu razmotrenog rizika mogu osigurati održiv razvoj.

3. SWOT ANALIZA STRATEŠKIH CILJEVA

SWOT analizom svakog definisanog strateškog cilja obrađeni su elementi: Snage (Strengths), Slabosti (W-Weaknesses), Prilike (O-Opportunities) i Prijetnje (T-Threats) s ciljem sagledavanja vanjskih i unutrašnjih faktora koji utiču na stanje i razvojne sposobnosti ove javne politike.

Strateški ciljevi:

Strateški cilj 1. Izgradnja i jačanje sistema zaštite i spašavanja u skladu s preporukama i direktivama Evropske unije.

SNAGE	SLABOSTI
<p>Postojanje Zakona o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća u Brčko distriktu BiH,</p> <p>Postojanje provedbenih propisa iz oblasti zaštite i spašavanja,</p> <p>Postojanje Zakona o zaštiti od požara Brčko distrikta BiH,</p> <p>Postojanje provedbenih propisa iz oblasti zaštite od požara i vatrogastva,</p> <p>Izrađena i usvojena Procjena ugroženosti ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća u Brčko distriktu BiH,</p> <p>Usvajanje Odluke o postupku ostvarivanja prava na oslobođanje od plaćanja uvozne dažbine na opremu koja se stavlja u slobodan promet za organe civilne zaštite i vatrogastva,</p> <p>Vlada Brčko distrikta BiH, u skladu sa Zakonom o zaštiti i spašavanju i Zakonom o zaštiti od požara, nosilac niza aktivnosti koje mogu rezultirati poboljšanjem opremljenosti,</p> <p>Maksimalno korištenje postojećih kapaciteta, uz poštivanje zakona i podzakonskih akata.</p>	<p>Uopćeno nizak stepen razvoja kapaciteta i infrastrukture (nedostatak i zastarjelost sredstava i opreme, te nedovoljna tehničko-tehnološka uvezanost struktura na različitim nivoima),</p> <p>Nedostatak finansijskih sredstava za opremanje i razvoj,</p> <p>Nemogućnost korištenja finansijskih sredstava iz drugih namjenskih fondova EU,</p> <p>Ograničavajuće normativno-pravne odredbe i još uvijek složen postupak javnih nabavki,</p> <p>Nepostojanje trening centara za zaštitu i spašavanje, Infrastruktura (objekti, sredstva, oprema) zaštite i spašavanja mogu biti dodatno ugrožena novom prirodnom ili drugom velikom katastrofom kakva je bila u maju – augustu 2014,</p> <p>Nepovoljna starosna i kvalitativna struktura zaposlenih u službama zaštite i spašavanja</p> <p>Postojeća struktura ljudskih resursa neujednačena na svim nivoima s aspekta stručne sprema i potreba razvoja zaštite i spašavanja, odnosno zaštite od požara i vatrogastva,</p> <p>Česte izmjene zakonskih propisa.</p>
PRILIKE	PRIJETNJE
<p>Nabavka opreme kroz učešće u zajedničkim projektima s međunarodnim organizacijama,</p> <p>nabavka opreme putem donacija,</p> <p>veće uključivanje zaposlenih u razvojne planove,</p> <p>Opremanje kroz projekte EU IPA III,</p> <p>Pridruživanje Mehanizmu civilne zaštite EU i korištenje finansijskih instrumenata pomoći,</p> <p>Prihvaćen Sporazum o saradnji i pridruživanju BiH i EU,</p> <p>Odluka br. 1313/2013 Evropskog parlamenta i Vijeća o Mehanizmu Unije za civilnu zaštitu od 17. decembra 2013. godine,</p> <p>Ulazak u procese EU integracija ili njegov segment o civilnoj zaštiti, tehnička pomoć, IPA,</p>	<p>Nemogućnost praćenja velike brzine tehnološkog razvoja,</p> <p>Nedostatak potrebnih ljudskih resursa,</p> <p>Uticaj nepovoljnih političkih prilika na razvoju kapaciteta za zaštitu i spašavanje,</p> <p>Spor razvoj struktura ZIS i ZOP,</p> <p>Loša koordinacija.</p>

<p>UNDP, TAIEX, i dr.</p> <p>Povezivanje i saradnja s drugim sličnim institucijama u regiji, Evropi i svijetu,</p> <p>Približavanje Bosne i Hercegovine euroatlantskim integracijama,</p> <p>Saradnja s civilnim društvom i akademskom zajednicom,</p> <p>Dostupnost sredstava fondovima koji bi se mogli koristiti za projekte zaštite i spašavanja,</p> <p>Jačanje NVO i realizacija zajedničkih projekata u oblasti zaštite i spašavanja kroz programe, projekte i realizaciju aktivnosti.</p>	
---	--

Strateški cilj 2. Razvoj kapaciteta za upravljanje rizicima od katastrofa

SNAGE	SLABOSTI
<p>Postojanje Zakona o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća u Brčko distriktu BiH,</p> <p>Doneseni provedbeni propisi,</p> <p>Kontinuirano provođenje obuke snaga zaštite i spašavanja u Brčko distriktu BiH, u skladu s utvrđenim propisima,</p> <p>Potpisani sporazumi i memorandum sa susjednim i drugim državama i međunarodnim organizacijama,</p> <p>Ostvarena dobra saradnja i kontakti s predstavnicima zaštite i spašavanja susjednih i drugih zemalja i međunarodnih organizacija,</p> <p>Kontinuirani rad na širenju saradnje u oblasti zaštite i spašavanja s drugim državama i međunarodnim organizacijama putem institucija BiH,</p> <p>Dobra iskorištenost projekata iz IPA programa pomoći EU u oblasti civilne zaštite,</p> <p>Dobra iskorištenost projekata iz NATO programa pomoći u jačanju kapaciteta za odgovor na nesreće,</p> <p>Prisustvo visoko obrazovnih kadrova iz svih naučnih oblasti,</p> <p>Ljudski potencijali (iskusna i stručna radna snaga).</p>	<p>Nedostatak finansijskih sredstava za organizovanje većeg broja vježbi i slanje predstavnika – pripadnika zaštite i spašavanja izvan BiH na obuke i vježbe u inostranstvu,</p> <p>Nepostojanje trening centara za zaštitu i spašavanje po međunarodnim standardima,</p> <p>Neprikladnost vježbi realnom stanju na terenu u pogledu konkretne saradnje struktura zaštite i spašavanja u nesrećama,</p> <p>Nepostojanje specijalizovane mješovite jedinice na državnom nivou koja bi djelovala u pružanju pomoći u zemlji i inostranstvu, u skladu sa Okvirnim zakonom o zaštiti i spašavanju,</p> <p>Neiskorištavanje utvrđenih naučenih lekcija iz vježbi i ranijih nesreća u praksi,</p> <p>Nizak nivo znanja i svijesti građana na opasnosti od katastrofa.</p>
PRILIKE	PRIJETNJE
<p>Češće učešće predstavnika zaštite i spašavanja iz BiH na obukama, treninzima i vježbama u inostranstvu,</p> <p>Formiranje mješovite specijalizovane jedinice na nivou BiH,</p> <p>Učešće u naučnim i drugim edukativnim projektima u saradnji s akademskim, međunarodnim, nevladinim i drugim institucijama i organizacijama,</p> <p>Sticanje znanja putem organizacije redovnog godišnjeg foruma u funkciji Platforme za smanjenje rizika od katastrofa u BiH,</p> <p>Iskorištavanje IPA programa pomoći EU u jačanju odgovora na katastrofe (uspostava interventnih timova po uzorima EU, obuke i vježbe),</p> <p>Iskorištavanje drugih međunarodnih programa pomoći u obučavanju i osposobljavanju u zaštiti i spašavanju,</p> <p>Mogućnost daljnjeg planskog razvoja civilne zaštite, zaštite od požara i vatrogastva, te deminiranja u području prevencije,</p> <p>Vertikalna integracija i poboljšanje saradnje s višim organima vlasti,</p> <p>Postojanje definisanih uslova za provedbu javno-privatnog partnerstva,</p>	<p>Nepovoljan politički ambijent, nezainteresovanost entitetskih struktura zaštite i spašavanja za veću uvezanost i saradnju,</p> <p>Nastanak prirodne ili druge nesreće velikih razmjera koja bi mogla ugroziti kapacitete i proces obučavanja,</p> <p>Mogućnost napuštanja dostignutih reformi u oblasti zaštite i spašavanja,</p> <p>Umanjivanje pomoći za civilnu zaštitu od strane EU,</p> <p>Spor razvoj struktura zaštite i spašavanja i slaba opremljenost,</p> <p>Promjene klime – klimatske promjene,</p> <p>Zaostajanje BiH u procesu pridruživanja EU, kašnjenje u dobijanju statusa zemlje-kandidata (nemogućnost korištenja fondova za zaštitu životne sredine i civilnu zaštitu, ekologiju, razvoj ljudskih resursa),</p> <p>Nepoštovanje pozitivnih zakonskih propisa,</p> <p>Neadekvatan pravni i regulatorni okvir za sprječavanje bespravne gradnje,</p> <p>Nezadovoljstvo građana niskim životnim standardom,</p>

<p>Otvaranje novih poslovnih mogućnosti napretkom BiH u procesu pridruživanja EU,</p> <p>Raspoloživost razvojnih fondova: IPA fondovi, strukturalni fondovi EU, fondovi za prekograničnu saradnju, strane ambasade u BiH,</p> <p>Ostvareno bogato iskustvo kroz dosadašnju saradnju, stečena znanja za nove prilike i mogućnosti poboljšanja saradnje,</p> <p>Zajedničko učešće u projektima, posebno sa susjednim državama u slučajevima postojanja rizika sa prekograničnim efektima,</p> <p>Razmjena eksperata i predstavnika odgovarajućih struktura BiH s oglednim sistemima zaštite i spašavanja država u Evropi i šire,</p> <p>Kreiranje novih zakonskih propisa iz oblasti zaštite i spašavanja (promjena i prilagođavanje),</p> <p>Mogućnost učešća predstavnika Bosne i Hercegovine u organima međunarodnih organizacija od značaja za zaštitu i spašavanje,</p> <p>Dostupnost sredstvima pred pristupnih fondova EU,</p> <p>Poboljšanje saradnje sa NVO sektorom,</p> <p>Mogućnost korištenja međunarodnih fondova,</p> <p>Razvoj volonterizma, posebno kod osoba treće životne dobi i mladih.</p>	<p>Neadekvatni procesi u donošenju javnih politika i pravnih akata na višim nivoima vlasti i neadekvatna pravna rješenja.</p>
---	---

Strateški cilj 3. Jačanje zaštite od požara i vatrogastva kao dijela jedinstvenog sistema zaštite i spašavanja

SNAGE	SLABOSTI
<p>Postojanje Zakona o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća u Brčko distriktu BiH,</p> <p>Postojanje provedbenih propisa iz oblasti zaštite i spašavanja,</p> <p>Postojanje Zakona o zaštiti od požara u Brčko distrikta BiH,</p> <p>Postojanje provedbenih propisa iz oblasti zaštite od požara,</p> <p>Izrađena i usvojena Procjena ugroženosti ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća u Brčko distriktu BiH,</p> <p>Usvajanje Odluke o postupku ostvarivanja prava na oslobođanje od plaćanja uvozne dažbine na opremu koja se stavlja u slobodan promet za organe civilne zaštite i vatrogastva,</p> <p>Vlada BDBiH, u skladu sa Zakonom o zaštiti i spašavanju i Zakonom o zaštiti od požara, nosilac niza aktivnosti koje mogu rezultirati poboljšanjem opremljenosti,</p> <p>Maksimalno korištenje postojećih kapaciteta, uz poštovanje zakona i podzakonskih akata,</p> <p>Dobra saradnja s kantonalnim upravama za</p>	<p>Nedonošenje svih podzakonskih propisa utvrđenih Zakonom o zaštiti od požara i vatrogastvu zbog čega nije moguće u potpunosti implementirati ovaj zakon,</p> <p>Zakonska regulativa koja nije usklađena s propisima EU posebno u dijelu koji se odnosi na UNISDR terminologiju, izradu planskih dokumenata, karti rizika i dr.</p> <p>Uopćeno nizak stepen razvoja kapaciteta i infrastrukture (nedostatak i zastarjelost sredstava i opreme, te nedovoljna tehničko-tehnološka uvezanost struktura na različitim nivoima),</p> <p>Nedostatak finansijskih sredstava za opremanje i razvoj,</p> <p>Ograničena mogućnost korištenja finansijskih sredstava iz drugih namjenskih fondova EU,</p> <p>Ograničavajuće normativno-pravne odredbe i još uvijek složen postupak javnih nabavki,</p> <p>Nepostojanje trening centara za vatrogasce,</p> <p>Infrastruktura (objekti, sredstva, oprema) za vatrogastvo može biti dodatno oštećena novom prirodnom ili drugom velikom</p>

<p>civilnu zaštitu i drugim organizacijama od interesa za ZIS, Mogućnost daljnjeg razvoja zaštite od požara i vatrogastva u području prevencije.</p>	<p>katastrofom kakva je bila u maju – augustu 2014, Postojeća struktura ljudskih resursa neujednačena na svim nivoima s aspekta stručne spreme i potreba razvoja zaštite i spašavanja, odnosno zaštite od požara i vatrogastva, Nerazvijeni kapaciteti inspeksijskih organa nadležnih za oblast zaštite od požara u Brčko distriktu BiH, Nema ustanovljenih baza podataka u oblasti zaštite od požara i vatrogastvu, Nedovoljna informatička obučenost.</p>
PRILIKE	PRIJETNJE
<p>Nabavka opreme kroz učešće u zajedničkim projektima sa međunarodnim organizacijama, Nabavka opreme putem donacija, Veće uključivanje zaposlenih u razvojne planove, Opremanje kroz projekte EU IPA, Pridruživanje Mehanizmu civilne zaštite EU i korištenje finansijskih instrumenata pomoći, Prihvaćen Sporazum o saradnji i pridruživanju BiH i EU, Odluka br. 1313/2013 Evropskog parlamenta i Vijeća o Mehanizmu Unije za civilnu zaštitu od 17. decembra 2013. godine, Ulazak u procese EU integracija ili njegov segment o civilnoj zaštiti, tehnička pomoć, IPA, UNDP, TAIEX, i dr. Povezivanje i saradnja s drugim sličnim institucijama u regiji, Evropi i svijetu, Približavanje Bosne i Hercegovine euroatlantskim integracijama, Saradnja s civilnim društvom i akademskom zajednicom, Dostupnost sredstava fondovima koji bi se mogli koristiti za projekte zaštite i spašavanja, Jačanje NVO i realizacija zajedničkih projekata u oblasti zaštite i spašavanja kroz programe, projekte i realizaciju aktivnosti, Nove mogućnosti razvoja zaštite od požara i vatrogastva.</p>	<p>Nemogućnost praćenja velike brzine tehnološkog razvoja, Uticaj nepovoljnih političkih prilika na razvoj kapaciteta za zaštitu i spašavanje, Spor razvoj struktura ZIS i ZOP i slaba opremljenost, Nemogućnost potpune implementacije <i>lex specialis</i> zakona iz oblasti zaštite od požara i vatrogastvu, Loša koordinacija između viših nivoa vlasti Veliki broj zahtjeva za organizovanom, opremljenijom i učinkovitijom preventivnom zaštitom od požara i vatrogastvom, Nespремnost i nemotiviranost zaposlenih na kontinuiranu edukaciju i znanje, potrebnog za kvalitetnije obavljanje poslova u oblasti vatrogastva.</p>

Analiza je pružila mogućnost da se sagleda koje su snage, a koje slabosti, prilike i prijetnje, na osnovu čega su identifikovali strateške pravce budućeg djelovanja, odnosno razvoja zaštite i spašavanja u Brčko distriktu BiH.

Prednosti su u postojanju zakona u ovoj oblasti, i to:

- 1) Zakon o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća,
- 2) Zakon o zaštiti od požara i vatrogastvu i
- 3) Zakon o deminiranju u Bosni i Hercegovini.

Navedenim zakonima omogućeno je donošenje niza podzakonskih akata, kojima su uređeni pojedini segmenti djelovanja, posebno u slučaju prirodnih ili drugih nesreća u oblasti zaštite i spašavanja. Odjeljenje za javnu sigurnost vrši poslove utvrđene Zakonom o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća Brčko distrikta BiH. U oblasti zaštite od požara Odjeljenje za javnu sigurnost vrši poslove utvrđene odredbama Zakona o zaštiti od požara. U oblasti deminiranja i uklanjanja neeksplozivnih ubojnih sredstava Odjeljenje za javnu sigurnost vrši poslove utvrđene u Zakonu o deminiranju u Bosni i Hercegovini („Službeni glasnik BiH”, broj 5/02).

Odjeljenje za javnu sigurnost ostvaruje dobru saradnju s nizom institucija i organa od značaja za zaštitu i spašavanje u Bosni i Hercegovini i inostranstvu, što omogućava učešće u zajedničkim projektima, vježbama i obukama, te pristup različitim fondovima finansiranja. Velika šansa za Bosnu i Hercegovinu, koju treba što prije iskoristiti, jeste pridruživanje Mehanizmu civilne zaštite Evropske unije i korištenje finansijskih instrumenata pomoći. Potpisivanje Sporazuma između Evropske unije i Vijeća ministara Bosne i Hercegovine, prema zahtjevu Evropske unije, zavisi od implementacije pripremnog programa civilne zaštite za Bosnu i Hercegovinu, zašto su krajem 2015. godine odobrena finansijska sredstva od 2,5 miliona eura za namjenski program „Civilne zaštite BiH“ IPA II.

Potrebno je uložiti maksimalne napore da potpišu niz sporazuma, što bi dalo dodatni podsticaj za jačanje i unapređenje zaštite i spašavanja, kako u Bosni i Hercegovini, entitetima i u Brčko distriktu BiH.

Pored toga, na putu približavanja Evropskoj uniji, za Bosnu i Hercegovinu je od posebnog značaja dokument Evropskog partnerstva, kojim su definisani elementi saradnje između Evropske unije i Bosne i Hercegovine i utvrđeni prioriteti koji se odnose na institucije i organe Brčko distrikta BiH. Dokument je obavezujući i predstavlja ključni referentni dokument u cjelokupnom procesu stabilizacije i pridruživanja, sve dok Bosna i Hercegovina ne dobije status kandidata.

Ovim dokumentom su definisani elementi saradnje između Evropske unije i Bosne i Hercegovine i utvrđeni prioriteti koji se odnose na institucije i organe Bosne i Hercegovine pa i za Brčko distrikt BiH.

3.1. Strateški ciljevi

Na osnovu prethodne analize, utvrđena su tri strateška cilja i to:

- Strateški cilj 1. Izgradnja i jačanje sistema zaštite i spašavanja u skladu s preporukama i direktivama Evropske unije,
- Strateški cilj 2. Razvoj kapaciteta za upravljanje rizicima od katastrofa i

- Strateški cilj 3. Jačanje zaštite od požara i vatrogastva kao dijela jedinstvenog sistema zaštite i spašavanja.

Navedeni strateški ciljevi su razrađeni u okviru programa, projekata i planiranih aktivnosti, koji su utvrđeni ovim programom razvoja, a u službi su ostvarenja obaveza koji, uopćeno, imaju svoju ulogu u zaštiti i spašavanju i provođenju mjera zaštite i spašavanja.

To nije lak zadatak, ali zahvaljujući našim snagama slabosti se mogu dobrim dijelom prevazići, a navedene prilike iskoristiti kako bi se umanjile evidentirane prijetnje iz ove analize. Na prijetnje teško možemo uticati, ali ih zajedničkim naporima možemo ublažiti.

3.2. Zaključno razmatranje

Program razvoja će se realizovati kroz strateške planove Odjeljenja za javnu sigurnost i planove drugih organa javne uprave Brčko distrikta BiH, odnosno kroz godišnju realizaciju i procjenu provedenih aktivnosti i globalnog napretka.

Odjeljenje za javnu sigurnost će, shodno utvrđenim ovlaštenjima u Zakonu o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća i drugim podzakonskim aktima, pratiti i koordinirati realizaciju ovih aktivnosti i o tome redovno informisati Vladu Brčko distrikta BiH i predlagati naredne mjere i aktivnosti.

4. OSNOVNI PRINCIPI I OPREDJELJENJA

Svi oblici zaštite i spašavanja, uključujući i zaštitu od požara i vatrogastva, moraju se provoditi u skladu s principima međunarodnog humanitarnog prava i međunarodnog prava o zaštiti ljudi, životinja, kulturnih dobara i okoliša od opasnih uticaja prirodnih i drugih nesreća, te opasnih uticaja od nesreća uzrokovanim požarom, a sve u skladu s preuzetim međunarodnim obavezama:

- Ženevskom konvencijom o zaštiti žrtava međunarodnih oružanih sukoba iz 1949. godine, kao i Dopunskim protokolom o Ženevskim konvencijama iz 1977. godine,
- Konvencijom o zaštiti kulturnih dobara u slučaju oružanih sukoba iz 1954. godine,
- Drugim protokolom o zaštiti kulturnih dobara u slučaju oružanih sukoba iz 1999. godine,
- Konvencijom o zabrani upotrebe sredstava za promjenu okoline u vojne i druge neprijateljske svrhe iz 1976. godine,
- Dopunskim protokolom ženevskih konvencija i preporuka u svijetu prihvaćene Rezolucije 46/182 iz 1991. godine o jačanju i koordinaciji humanitarne pomoći UN koja uključuje glavne principe provođenja humanitarne pomoći UN i zemalja članica i preporuke u provođenju specifičnih mjera prevencije i pripravnosti za brz i koordiniran odgovor u prirodnim i drugim nesrećama, kao i
- Neobavezujućih preporuka iz Osla, koje obuhvataju principe, mehanizme i procedure koje se odnose na djelovanje vojno-civilnih snaga u mirnodopskim prirodnim i drugim nesrećama i
- Principima proisteklim iz Zakona o zaštiti i spašavanju, Zakona o zaštiti od požara i drugim propisima iz ove oblasti.

Na osnovu navedenog, osnovna opredjeljenja u oblasti zaštite i spašavanja i zaštite od požara i vatrogastva su:

- 1) Svaki građanin ima pravo na zaštitu i spašavanje i zaštitu od požara, ako je zbog toga ugrožen njegov život, zdravlje i imovina.
- 2) U slučaju prirodne i druge nesreće i požara, zaštita i spašavanje ljudskih života ima prednost pred svim drugim zaštitnim i spasilačkim djelatnostima.
- 3) Svako fizičko i pravno lice ima pravo i obavezu samostalno i skupa sa drugima provoditi zaštitu od prirodnih i drugih nesreća i zaštitu od požara.
- 4) U slučaju prirodne i druge nesreće svako je dužan pomagati u okviru svojih mogućnosti i sposobnosti. Čovjeku koji je u životnoj opasnosti svako mora priteći u pomoć ukoliko na taj način ne ugrožava svoj život ili zdravlje. Ako ne može pomoći treba o tome hitno obavijestiti operativni centar ili za pomoć se pobrinuti na drugi način.
- 5) U slučaju požara svaki punoljetni građanin dužan je pristupiti gašenju početnog požara u okviru svojih mogućnosti i sposobnosti ukoliko na taj način ne ugrožava svoj život ili zdravlje, što se odnosi na pružanje pomoći drugom licu koji je u životnoj opasnosti od posljedica požara.
- 6) Svaki punoljetni građanin ukoliko ne može pomoći u spašavanju života ili gašenju početnog požara, dužan je o tome hitno obavijestiti nadležni operativni centar civilne zaštite, odnosno tražiti pomoć od nadležne profesionalne vatrogasne jedinice.
- 7) Sve aktivnosti vezane za zaštitu i spašavanje i zaštitu od požara su humanitarne i nadpolitičke prirode.

- 8) Brčko distrikt BiH organizuje zaštitu od prirodnih i drugih nesreća i zaštitu od požara kao jedinstven sistem zaštite i spašavanja.
- 9) Preventivne mjere moraju imati prednost nad svim oblicima planirane zaštite od prirodnih i drugih nesreća i zaštite od požara.
- 10) Građanima moraju biti dostupne informacije o opasnostima, zaštiti i mogućnostima njihovog učestvovanja u odlučivanju o načinu ostvarivanja zaštite od prirodnih i drugih nesreća.
- 11) Građanima moraju biti dostupne informacije o rizicima i opasnostima od požara, preventivnim mjerama zaštite te načinima i sredstvima za gašenje početnog požara.
- 12) Od poznatih rizika, po pravilu, treba se zaštititi.
- 13) Organizovane snage zaštite i spašavanja u ratu obavezne su pomoći u provođenju humanitarnih principa određenih Ženevskim konvencijama.
- 14) Podaci o rizicima i opasnostima, planovima, mjerama i aktivnostima za zaštitu i spašavanje i zaštitu od požara su javni.
- 15) Svaki punoljetni građanin mora obavijestiti najbliži operativno-komunikacijski centar, policiju, odgovarajuću službu ili Odsjek civilne zaštite o svakoj opasnosti ili prirodnoj i drugoj nesreći odmah kada je uoči ili za nju sazna.
- 16) U skladu sa Zakonom o zaštiti i spašavanju svako fizičko i pravno lice odgovorno je za provođenje zaštite i spašavanja u slučaju prirodnih i drugih nesreća.
- 17) U skladu sa Zakonom o zaštiti od požara svaki vlasnik ili korisnik građevine i prostora i upravnik stambenog objekta odgovoran je za zaštitu od požara u tim građevinama, prostorima i objektima.
- 18) Odgovorna lica za organizovanje zaštite od požara dužna su pravovremeno izvršiti sve predviđene mjere zaštite svojih građevina/objekata i zaposlenika od eventualnog nastanka požara kroz provođenje preventivnih mjera zaštite od požara, kao i obuke u oblasti zaštite od požara, na način propisan u odredbama Zakona o zaštiti od požara.
- 19) Odjeljenje za javnu sigurnost, putem OKC i sredstava javnog informisanja, dužno je obavijestiti stanovništvo o opasnostima, načinu zaštite i upoznati ih s planovima zaštite i spašavanja, planovima zaštite od požara i pravilima ponašanja u slučaju prirodne i druge nesreće i požara.
- 20) Fizička i pravna lica dužna su pravovremeno izvršiti sve predviđene mjere zaštite svojih objekata i zaposlenika od eventualnog nastanka prirodne ili druge nesreće kroz provođenje mjera zaštite i spašavanja propisanih u odredbama Zakona o zaštiti i spašavanju, kao i osiguranja imovine kod nadležnih osiguravajućih kuća.
- 21) Organizacija i provođenje preventivnih mjera zaštite od požara i potrebe razvijanja mjera pripravnosti i spremnosti u odgovoru na pojave požara, zasnivaju se na procjenama ugroženosti od požara i planom zaštite od požara kao i materijalnim, kadrovskim i drugim mogućnostima kojima raspolaže Brčko distrikt BiH.
- 22) Priprema sistema zaštite i spašavanja zasniva se na prilagođavanju organizacije materijalnim i ljudskim mogućnostima, te razvijenosti kritične infrastrukture i stepenu osjetljivosti na pojedine vrste opasnosti.
- 23) Brčko distrikt BiH u slučaju požara, prvo upotrebljava svoje snage i sredstva za zaštitu od požara. U slučaju kada zbog velikog obima nesreće i intenziteta požara snage i sredstva nisu dovoljne, Brčko distrikt BiH traži pomoć od susjednih JLS. Ako i njihova pomoć nije dovoljna, Brčko distrikt BiH traži pomoć preko Ministarstva sigurnosti BiH u skladu s mogućnostima i propisanim procedurama za traženje/pružanje pomoći u gašenju požara.
- 24) Zračne snage (helikopteri), kao i druge snage kojima raspolažu Oružane snage Bosne i Hercegovine mogu se upotrijebiti za zaštitu i spašavanje i gašenje požara otvorenih prostora na području Brčko distrikta BiH, kada raspoloživi civilni resursi nisu dovoljni za brzo i efikasno izvođenje akcija zaštite i spašavanja i gašenja požara u skladu s odredbama Zakona o odbrani Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, broj 88/05) i podzakonskim propisima

- (Standardne operativne procedure i drugi) koji se odnose na pitanje pružanja pomoći civilnim vlastima.
- 25) Upotreba snaga i sredstava u slučaju prirodne i druge nesreće mora biti dovoljna i ekonomična u razmjeru s ugroženošću, odnosno posljedicama prirodne i druge nesreće.
 - 26) Izvođenje akcija zaštite i spašavanja zasniva se na obaveznom provođenju odluka nadležnih štabova zaštite i spašavanja. Ako kojim slučajem bude razumno da odluka upućuje na vršenje kaznenog djela ili kršenje međunarodnog humanitarnog prava, niko nije obavezan i ne smije provoditi takvu odluku.
 - 27) Svaki ovlašteni pripadnik civilne zaštite, komandant, šef službe, odnosno vođa grupe i spasilac mora znati ko je njegov nadređeni.
 - 28) Da bi spriječili ili bar ublažili posljedice prirodnih i drugih nesreća i posljedice požara treba brzo reagovati i efikasno djelovati. Zbog toga, snage za zaštitu i spašavanje kao i osnovne i dopunske snage za vatrogastvo moraju biti organizovane, opremljene i osposobljene tako da se u slučaju prirodne i druge nesreće odnosno požara mogu odazvati u što kraćem roku.
 - 29) Snage i sredstva za zaštitu i spašavanje organizuju se zavisno od procjene ugroženosti i usklađene potrebe na nivou Brčko distrikta BiH, entitetskom i državnom nivou.
 - 30) Službe zaštite i spašavanja organizuju se za obavljanje onih zadaća zaštite i spašavanja za koje nisu razvijeni kapaciteti u okviru redovne djelatnosti organa uprave u službama, institucijama, zavodima, ustanovama, javnim preduzećima, postojećim dobrovoljnim ili profesionalnim spasilačkim službama.
 - 31) Jedinice civilne zaštite i vatrogasne jedinice organizuju se po prostornom i funkcionalnom principu, a mogu i u kombinaciji oba principa.
 - 32) Kod organizovanja i provođenja zaštite i spašavanja i zaštite od požara u principu se koriste postojeći konceptualni materijalni i drugi resursi, ali i prepoznati kapaciteti strukovnih organizacija, udruženja građana i organizacija civilnog društva.
 - 33) Pripadnici snaga za zaštitu i spašavanje i pripadnici osnovnih i dopunskih snaga za vatrogastvo imaju pravo na zaštitu pri radu za što su odgovorni njihovi osnivači. Za provođenje propisanih mjera za zaštitu i zdravlje na radu brinu se organi koji direktno komanduju određenim jedinicama, službama i svim drugim snagama u operativnoj situaciji.
 - 34) Rješenja i postupci iz planova zaštite i spašavanja i planova zaštite od požara moraju biti jednostavni, jasni i razumljivi i prethodno simulirani kroz oblike obuke radi provjere valjanosti.
 - 35) Korištenje preventivnog pristupa podrazumijeva ostvarivanje priprema za provođenje mjera zaštite i spašavanja i mjera zaštite od požara koje imaju nezamjenjivu ulogu. Skupe, a efikasne mjere ne smiju biti izgovor niti razlog odlaganja njihove realizacije od nosilaca planiranja za slučajeve kada postoji opasnost od velike ili nepopravljive štete.
 - 36) Za svako fizičko ili pravno lice koje je namjerno ili nepažnjom uzrokovalo ugroženost zbog koje su nastali troškovi dodatnog provođenja mjera, odnosno koja su uzrokovala naknadnu štetu, primjenjuju se odredbe Zakona o obligacionim odnosima.
 - 37) Od poznatih rizika, po pravilu, treba se zaštititi.
 - 38) Država i svi nivoi vlasti, po pravilu, brinu za pomoć, odnosno socijalnu zaštitu samo onim pojedincima koji je sami sebi ne mogu osigurati.
 - 39) Pomoć u slučaju prirodne ili druge nesreće je, po pravilu, besplatna.
 - 40) Bosna i Hercegovina i Brčko distrikt BiH osiguravaju učestvovanje snaga za zaštitu i spašavanje u međunarodnim humanitarnim spasilačkim akcijama što zahtijeva usvajanje jedinstvenih standarda i postupaka na području organizovanosti, provođenju, opremljenosti i osposobljenosti snaga, međunarodnoj razmjeni podataka, obavještanjem drugih država o opasnostima, potpisivanjem odgovarajućih ugovora i sporazuma.

5. ZAKLJUČCI IZ PROCJENE UGROŽENOSTI TERITORIJE BRČKO DISTRIKTA BiH OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA

5.1. Opći zaključci

S obzirom na gustinu naseljenosti Brčko distrikt BiH spada u kategoriju VISOKOG RIZIKA.

Starosna struktura stanovništva ukazuje na gotovo 30% kategorija koje su nesposobne ili djelimično sposobne za samozaštitu i samospašavanje te također rezultira VISOKIM RIZIKOM ugroženosti.

Katastrofalne poplave iz 2014. godine s direktnim štetama oko 60 miliona KM i indirektnim štetama koje su nekoliko puta veće te geografski položaj Brčko distrikta BiH i aktivnosti koje zemlje iz regije preduzimaju na uzvišenju i ojačavanju nasipa uz rijeku Savu upućuje na ponavljanje istog a vrlo vjerovatno i goreg scenarija od onog iz maja 2014. godine uz probleme u dijelu Brčko distrikta BiH koji gravitira obroncima Majevice sa planinskim rijekama koje su nekoliko puta u posljednjih 5 godina pokazale svoju razornu i rušilačku snagu usljed obilnijih kišnih padavina.

Rizik od klizišta koji je konstantno prisutan na teritoriji Brčko distrikta BiH te srednji nivo opasnosti od tehničko-tehnoloških nesreća ali s prekograničnim efektima rezultiraju i upućuju da je teritorija Brčko distrikta BiH **ranjiva** na prirodne i druge nesreće te s tim u vezi problematika zaštite i spašavanja zahtjeva strateški pristup lokalne zajednice.

5.2. Posebni zaključci

Jačanje preventivnih kapaciteta u sistemu zaštite i spašavanja, poboljšati interresornu saradnju, donijeti stratešku i plansku dokumentaciju s ciljem jasnog definisanja uloga, nadležnosti i pravaca djelovanja svih relevantnih učesnika u sistemu zaštite i spašavanja.

Izgradnja i uspostava funkcionalnog sistema ranog upozoravanja i uzbunjivanja koji bi bio povezan s Centrom osmatranja i obavještavanja Odjeljenja za javnu sigurnost s pravovremenim protokom, praćenjem i razmjenom informacija od značaja za zaštitu i spašavanje.

Ojačati kapacitete Mješovite jedinice za zaštitu i spašavanje Brčko distrikta BiH, opremiti i obučiti je za brzi i efikasni odgovor na sve predviđene scenarije prirodnih i tehničko-tehnoloških nesreća i katastrofa.

Formirati jedinice civilne zaštite opće namjene u mjesnim zajednicama.

Izgraditi integrisani sistem mjera zaštite i spašavanja koji obuhvata preventivne i operativne mjere.

Izraditi planove obuke i uspostaviti kontinuirani sistem treninga svih aktera u sistemu zaštite i spašavanja te periodično planirati interresorne (zajedničke) vježbe s različitim scenarijima.

Uspostava Centra za obuku treba biti prioritet zajednice uz tendenciju da to postane regionalni centar.

Na godišnjem nivou planirati finansijska sredstva za nabavku nedostajuće opreme u skladu s evropskim standardima uz podršku započetim aktivnostima saradnje s nevladinim organizacijama u oblasti zaštite i spašavanja.

Studija izgradnje kapaciteta otpornosti na katastrofe od prirodnih i drugih nesreća treba poslužiti kao polazna osnova u budućim aktivnostima razvoja sistema zaštite i spašavanja njegovog opremanja i obučavanja i pripremanja za buduće po svemu sudeći neizbježne prirodne izazove koje predviđa svjetska i evropska struka iz oblasti smanjenja rizika od katastrofa.

5.3. Izvod iz Studije jačanja kapaciteta otpornosti u slučaju katastrofa teritorije Brčko distrikta BiH za period 2018–2020. godine

Prioriteti za djelovanje

Prioritet 1: Integrisanje smanjenja rizika od katastrofa u strateškim razvojnim planovima i razumijevanje rizika od katastrofa

Da bi smo realizovali ovaj prioritet potrebno je:

- Izvršiti potpunu integraciju politika za smanjenje rizika od katastrofa i izgraditi u potpunosti zakonodavno – pravni okvir, kako bi smo postigli integrisani sistem zaštite i spašavanja koji obuhvata identifikaciju, analizu i upravljanje rizicima u Brčko distriktu BiH.
- Izvršiti ojačanje institucionalnih mehanizama i institucionalnih kapaciteta sistema zaštite i spašavanja u svrhu implementacije ove studije.
- Potrebno je intenzivno lobiranje za političkim opredjeljenjem i preuzimanjem odgovornosti, kako bi smo postigli društveno – politički konsenzus. Operativna uspostava sistema je moguća samo ako se izvrši izgradnja finansijskog instrumenta s ciljem jačanja otpornosti zajednice od katastrofa.
- Provesti harmonizaciju zakona i sektorskih politika s međunarodnim standardima je uslov za uspješnu realizaciju, čiji indikatori realizacije će se nadzirati formiranjem nadzornog tijela za provođenje Studije za smanjenje rizika od katastrofa.

U realizaciji ovog prioriteta potrebno je:

- Usvojiti Procjenu ugroženosti od prirodnih i drugih nesreća u Brčko distriktu Bosne i Hercegovine,
- Usvojiti studiju jačanja kapaciteta za smanjenje rizika od katastrofa,
- Uspostaviti platformu za smanjenje rizika od katastrofa,
- Usvojiti program razvoja sistema zaštite i spašavanja Brčko distrikta BiH,
- Donijeti metodologiju za izradu plana zaštite i spašavanja,
- Donijeti Plan zaštite i spašavanja od prirodnih ili drugih nesreća Brčko distrikta BiH,
- Donijeti Plan obuke i osposobljavanja snaga zaštite i spašavanja Brčko distrikta BiH,
- Donijeti program opremanja struktura sistema zaštite i spašavanja,
- Donijeti metodologiju za procjenu štete od prirodnih i drugih nesreća,
- Donijeti odluku kojom se određuju preduzeća i druga pravna lica koja su obavezna postupati u skladu s članom 22. Zakona o zaštiti i spašavanju od prirodnih i drugih nesreća Odnosi se na Zakon o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća u Brčko distriktu BiH, „Službeni glasnik Brčko distrikta Bosne i Hercegovine“, broj 29/16, usvojen od strane Skupštine Brčko distrikta BiH, 27. jula 2016. godine.

Prioritet 2: Jačanje kapaciteta za upravljanje rizicima od katastrofa

Da bi se realizovao ovaj prioritet potrebno je:

- Izvršiti povećanje sposobnosti zajednice u inetresornom generisanju informacija (statističkih, identifikacijskih, georeferensiranih, operativnih) s ciljem otpornosti zajednice na katastrofe,
- Jačati kapaciteta za prikupljanje, analizu, vrednovanje i uspostavljanje baze relevantnih podataka s ciljem upravljanja rizicima i jačanja zajednice od katastrofa,

- Izvršiti jačanje interresornih kapaciteta za sistem ranog upozorenja i obavještanja,
- Dati punu podršku naučnoistraživačkim projektima,
- Osigurati razmjenu informacija i ostvariti saradnju s naučnim institucijama s ciljem smanjenja postojećih rizika i prevencije novih rizika uz razumijevanje terminologije, uzroka i uticaja rizika od katastrofa na lokalnu zajednicu,
- Organizovati systemske treninge s ciljem pripreme i obuke službi civilne zaštite, organizovati i koordinirati provođenje mjera i zadataka civilne zaštite u sistemu zaštite i spašavanja,
- Voditi propisane evidencije u oblasti zaštite i spašavanja, sprovesti pravovremenu nabavku sredstava i opreme za zaštitu i spašavanje za potrebe jedinica i timova za zaštitu i spašavanje i građana, te voditi brigu o njihovoj ispravnosti, čuvanju i upotrebi, organizovati i provoditi poslove osmatranja, obavještanja i uzbunjivanja,
- Realizovati godišnje planove obuke i osposobljavanja Štaba, jedinica i timova za zaštitu i spašavanje i povjerenika zaštite i spašavanja,
- Organizovati i realizovati obuke građana iz oblasti lične, uzajamne i kolektivne zaštite,
- Ostvariti saradnju s nadležnim tijelima na nivou Bosne i Hercegovine u rješavanju svih pitanja iz oblasti zaštite i spašavanja,
- Opremati i obučavati posebne timove za poslove uklanjanja, deaktiviranja i uništavanja NUS-a,
- Organizovati i jačati kapacitete mješovite jedinice za zaštitu i spašavanje,
- Provesti mjere jačanja svih subjekata u sistemu zaštite i spašavanja kroz organizovanje, opremanje, treninge i zajedničke vježbe,
- Uspostaviti georeferentni informacioni sistem GIS s ciljem identifikacije, analize i upravljanja podacima o svim potencijalnim rizicima, ranjivostima i kapacitetima odgovora.

Prioritet 3: Ulaganje u smanjenje rizika od katastrofa radi povećanja otpornosti lokalnih zajednica

U realizaciji ovog prioriteta potrebno je:

- Jačati finansijska sredstava za planiranje prevencije, spremnosti i odgovora na svim nivoima;
- Razmotriti veličine i korištenja sredstava za nepredviđene slučajeve;
- Da gradonačelnik i Vlada Brčko distrikta BiH procjene visinu budžeta i rezervi za odgovor na katastrofe, s ciljem pronalaženja mogućnosti planiranja rezervi na godišnjem nivou za saniranje očekivanih gubitaka od katastrofa;
- Izraditi procedure i uspostaviti jasna pravila i postupke za pristup ovim resursima za odgovor, oporavak i rekonstrukciju;
- Aplicirati i koristiti kontingente kredita za pristup brzog likvidnosti koji su hitno dostupni nakon prvog udara katastrofe za šta je potrebno usvajanje Strateškog programa za upravljanje rizicima od katastrofa čime se postaje kvalifikovan za potencijalni kredit Svjetske banke (CAT DDO), kako bi se finansirala izgubljena eventualna likvidnost, dok bi se druga domaća sredstva mogla preraspodijeliti u druge budžetske namjene ili primiti međunarodna pomoć;
- Istražiti inovativne transfere za pružanje pomoći lokalnim zajednicama za saniranje rizika i obezbjeđenje likvidnosti kroz pristup finansijskim instrumentima EU i drugim fondovima za jačanje budžeta u slučaju pogođenosti u prirodnim nesrećama;
- Istražiti mogućnosti za uspostavljanje Fonda za katastrofe (istražiti modele uspostavljanja fonda za katastrofe u zemljama EU), kako bi se najefikasnije kanalisala sredstva za smanjenje rizika od katastrofa, te uspostavio jedinstven sistem upravljanja s jedinstvenim budžetskim alatom;

- Resursi bi se mogli skupiti tokom vremena, u skladu s ograničenjima budžetskog sistema i procjenom troškova, ali i procjenom prilika i prednosti u takvim vanrednim događajima. Takav bi fond također mogao finansirati preventivne mjere za sprečavanja šteta od budućih katastrofa;
- Razmotriti mogućnosti i potencijale za uspostavljanje javno-privatnog partnerstva u projektima prevencije, spremnosti i odgovora u slučaju pogođenosti katastrofama;
- Jačati uspostavu sistema zaštite budžeta putem reosiguranja od katastrofa;
- Da Vlada razmotri preporučivanje kulture osiguranja građanstvu i privredi, te pomoći razvoju tržišta privatnog osiguranja rizika od katastrofa. To bi trebalo uključivati kampanje za jačanje svijest javnosti i subvencije za sve vrste obaveznog osiguranja iz budžeta (poljoprivreda, hipotekarne aktivnosti, mala i srednja preduzeća). Vlada treba razmotriti i razvijanje programa osiguranja javnih građevina na kritičnoj infrastrukturi (kao što su putna i elektroenergetska infrastruktura, vodosnabdijevanje, itd.) te dati preporuke i subvencije stanovništvu za osiguranje u slučaju pogođenosti prirodnim i drugim katastrofama, putem podsticaja za ulaganje u procjenjivanje rizika i aktivnosti za smanjenje rizika (kao što je retrofitting) kako bi se smanjili gubici i smanjili troškovi osiguranja.

Prioritet 4: Podizanje svijesti i promocija javno-privatnog partnerstva za upravljanje rizicima od katastrofa

Da bismo realizovali ovaj prioritet potrebno je:

- Poboljšati komunikaciju i dijeljenje informacija između relevantnih institucija kako bi se smanjio rizik od katastrofa;
- Uključiti tematiku smanjenja rizika od katastrofa u obrazovne planove te podizati svijest zajednice o važnosti smanjenja rizika od katastrofa putem medijskih kampanja, društvenih mreža, obuka i vježbi;
- Uspostaviti finansijske instrumente za akciono djelovanje, organizovanje i uspostavljanje struktura za zaštitu i spašavanje.

U realizaciji ovog prioriteta potrebno je:

- Planirati, organizovati i sprovesti mjere preventivnog rada s ranjivim kategorijama društva, a posebno s mladima, putem organizovanja prezentacija, obuka u predškolskim i školskim ustanovama s ciljem jačanja svijesti i uvježbavanja evakuacija u zadatim scenarijima;
- Razmotriti preporuku da se organizuje manifestacija „Dani zaštite i spašavanja”, „Platforma za smanjenje rizika od katastrofa”, „Uloga školstva u sistemu zaštite i spašavanja”, „Uloga NVO-a u sistemu zaštite i spašavanja”, „Uloga mjesnih zajednica u sistemu zaštite i spašavanja“;
- Da Odjeljenje za javnu sigurnost, planira aktivnosti medijskih kampanja i mjera za podizanje svijesti i promociju javno-privatnog partnerstva za upravljanje rizicima od katastrofa;
- Uspostaviti interaktivnu bazu podataka i rizika za stanovništvo u sklopu Operativno-komunikacijskog centra Odjeljenja za javnu sigurnost, putem koje će se lokalna zajednica 24/7 informisati o stanju, potencijalnim rizicima i opasnostima.

Izvod iz Procjene ugroženosti teritorije Brčko distrikta BiH od prirodnih i drugih nesreća

Procjena ugroženosti Brčko distrikta BiH od prirodnih i drugih nesreća je obuhvatila sljedeće opasnosti – rizike:

Prirodne opasnosti:

- geološke opasnosti: zemljotresi i klizišta i odroni tla,
- hidrometeorološke opasnosti: poplave, niske temperature i snijeg,
- biološke opasnosti: epidemije i epizotije.

Tehničko-tehnološke opasnosti:

- požari i
- industrijska zagađenja.

Ostale opasnosti:

- opasnost od mina i NUS i
- opasnosti po kritičnu infrastrukturu.

Svaka opasnost je obrađena po jedinstvenoj metodologiju na sljedeći način:

- Uvod – analiza stanja
- Najvjerojatniji i najgori mogući scenarij
- Vjerovatnoća
- Uticaj
- Matrica rizika
- Posebni dodatak
- Mapa rizika.

Jedinstveni zaključak procjene ugroženosti Brčko distrikta BiH od prirodnih i drugih nesreća jeste da je Brčko distrikt BiH ranjiv po svim rizicima, da svaki rizik pravi ozbiljne ili vrlo ozbiljne probleme po život i zdravlje stanovništva da prouzrokuje velike materijalne štete na infrastrukturnim i drugim objektima da svaki ima finansijski uticaj u negativnom smislu (šteta, odgovor i oporavak).

6. ORGANIZACIJA SISTEMA ZAŠTITE I SPAŠAVANJA

6.1. Subjekti i snage sistema zaštite i spašavanja u Brčko distriktu BiH

U skladu s odredbama članova 6. i 7. Zakona o zaštiti i spašavanju stanovništva i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća na području Brčko distrikta BiH sistem zaštite i spašavanja se sastoji od subjekata i snaga za zaštitu i spašavanje.

Subjekti sistema zaštite i spašavanja su:

1. Skupština Brčko distrikta BiH, Gradonačelnik, Vlada Brčko distrikta BiH i Odjeljenje za javnu sigurnost
2. drugi organi javne uprave, institucije i javne ustanove
3. preduzeća, preduzetnici i druga pravna lica
4. građani, udruženja, profesionalne i druge organizacije.

Snage zaštite i spašavanja su:

1. Štab za zaštitu i spašavanje Brčko distrikta BiH i jedinice i timovi za zaštitu i spašavanje koje osniva Brčko distrikt BiH
2. Organizaciona jedinica Odjeljenja za javnu sigurnost nadležna za poslove zaštite i spašavanja
3. Policija Brčko distrikta BiH
4. Štabovi za zaštitu i spašavanje i jedinice i timovi za zaštitu i spašavanje koje formiraju preduzeća i druga pravna lica
5. Jedinice, timovi i ekipe Crvenog krsta Brčko distrikta BiH
6. Jedinice i timovi koje formiraju udruženja građana
7. Povjerenici zaštite i spašavanja
8. Profesionalne i hitne službe
9. Građani.

Nosilac aktivnosti zaštite i spašavanja u Brčko distriktu BiH je Odjeljenje za javnu sigurnost. U okviru Pododjeljenja za zaštitu i spašavanje u saradnji sa Službom zajedničkih poslova Odjeljenja se vrše sve aktivnosti zaštite i spašavanja u Brčko distriktu BiH. Zbog toga će se u nastavku objasniti organizacija Pododjeljenja za zaštitu i spašavanje koje je nosilac aktivnosti zaštite i spašavanja u Brčko distriktu BiH.

6.2. Organizacija Pododjeljenja za zaštitu i spašavanje:

U okviru Pododjeljenja za zaštitu i spašavanje (187 izvršilaca) utvrđuju se sljedeće organizacione jedinice:

- a) Služba zajedničkih poslova (6 izvršilaca);
- b) Odsjek za zaštitu od požara i spašavanje (88 izvršilaca);
- c) Odsjek civilne zaštite (23 izvršilaca);
- d) Odsjek za osmatranje, obavještanje i fizičko-tehničku zaštitu (70 izvršilaca).

a) Služba zajedničkih poslova (6 izvršilaca):

- Šef Pododjeljenja za zaštitu i spašavanje
- Viši stručni saradnik za normativno-pravna pitanja
- Koordinator za deminiranje

- Viši stručni saradnik za fizičku pripremu zaposlenika
- Referent za administrativne poslove
- Magacioner u Pododjeljenju za zaštitu i spašavanje

b) Odsjek za zaštitu od požara i spašavanje (88 izvršilaca)

Služba zajedničkih poslova (7 izvršilaca):

- Šef Odsjeka za zaštitu od požara i spašavanje
- Stručni saradnik za kategorizaciju preduzeća i pravnih lica
- Referent za obuku iz oblasti ZOP-a, odgovorno lice za rad servisa
- Serviser vatrogasnih aparata – profesionalni vatrogasac
- Referent za tehničku ispravnost vatrogasnih vozila i tehnike
- Stručni referent za opće i blagajničke poslove
- Dijagnostičar kvarova

Profesionalna vatrogasna jedinica (76 izvršilaca):

- Šef Profesionalne vatrogasne jedinice (1)
- Zamjenik šefa Profesionalne vatrogasne jedinice (1)
- Stručni saradnik za kont. mjera zaštite od požara i pravno regulisanje (1)
- Vođa smjene Profesionalne vatrogasne jedinice (5)
- Zamjenik vođe smjene Profesionalne vatrogasne jedinice (5)
- Profesionalni vatrogasac – vozač (25)
- Profesionalni vatrogasac (14)
- Profesionalni vatrogasac – električar (5)
- Profesionalni vatrogasac – vozač – mehaničar (1)
- Vođa područne Profesionalne vatrogasne jedinice (3)
- Profesionalni vatrogasac s ispitom za rukovodioca akcije gašenja požara (15)

Jedinica za suzbijanje akcidentnih situacija (5 izvršilaca):

- Šef Jedinice za suzbijanje akcidentnih situacija (1)
- Profesionalni vatrogasac sa specijalnom obukom (4)

c) Odsjek civilne zaštite (23 izvršioaca)

Služba stručno-administrativnih poslova iz oblasti civilne zaštite:

- Šef Odsjeka civilne zaštite (1)
- Specijalista za stručno operativne poslove, obuku i MTS u CZ (1)
- Koordinator za krizne situacije (1)
- Viši stručni saradnik za geološka istraživanja (1)
- Referent za tehničku ispravnost vozila i opreme u civilnoj zaštiti (1)
- Viši stručni saradnik za mjere zaštite i spašavanja u Odsjeku CZ (1)
- Stručni referent za sanaciju klizišta (1)

Jedinica za uklanjanje eksplozivnih sredstava (UES) i brzi odgovor (11 izvršilaca):

- Šef Jedinice za uklanjanje eksplozivnih sredstava i brzi odgovor (1)
- Zamjenik šefa Jedinice za uklanjanje eksplozivnih sredstava i brzi odgovor (1)
- Vođa tima za uklanjanje eksplozivnih sredstava (UES) (1)
- Zamjenik vođe tima za uklanjanje eksplozivnih sredstava (UES) (1)
- Deminer – operater za uništavanje eksplozivnih sredstava (5)
- Medicinar u Timu za deminiranje (2)

Spasilački tim gorske službe spašavanja (GSS) (5 izvršilaca):

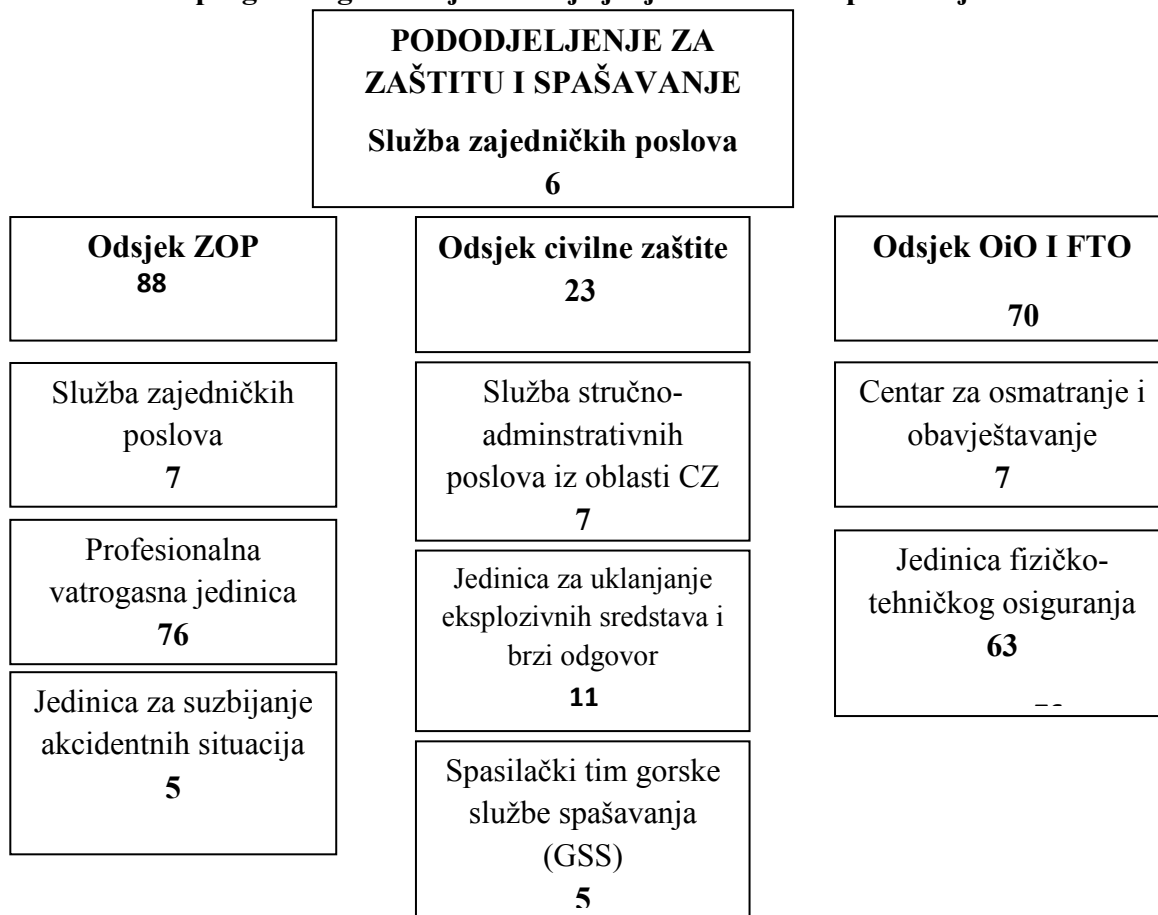
- Vođa Spasilačkog tima za gorsku službu spašavanja (GSS) (1)
- Spasilac – gorska služba spašavanja (GSS) (4)

d) Odsjek za osmatranje, obavještanje i fizičko-tehničku zaštitu (70 izvršilaca)

Centar za osmatranje i obavještanje (7 izvršilaca):

- Šef Odsjeka za osmatranje, obavještanje i fizičko-tehničku zaštitu (1)
- Šef Centra za osmatranje i obavještanje (1)
- Operater administrator (1)
- Operater u centru za osmatranje i obavještanje (4)
- Jedinica fizičko-tehničkog osiguranja (63 izvršilaca)
- Stručni referent za fizičko-tehničko osiguranje (1)
- Kontrolor Jedinice fizičko-tehničkog osiguranja (1)
- Radnik u Jedinici fizičko-tehničkog osiguranja (41)
- Radnik u Jedinici fizičko-tehničkog osiguranja (na određeno vrijeme do dvije godine) (20).

6.3. Grafički pregled organizacije Pododjeljenja za zaštitu i spašavanje

7. AKCIONI PLAN 2022–2027.

Aktivnost	Nosilac/sarađuje	2022.	2023.	2024.	2025.	2026.	2027.
Jačanje preventivnih i operativnih kapaciteta zaštite i spašavanja u Brčko distriktu BiH	Odjeljenje za javnu sigurnost	→					
Izgraditi i uspostaviti sistem ranog upozoravanja	UNDP BiH Odjeljenje za javnu sigurnost	→					
Stavljanje u funkciju tri područna doma zaštite i spašavanja	Odjeljenje za javnu sigurnost	→					
Uspostaviti registar klizišta i ažurirati podatke o istim	Odjeljenje za javnu sigurnost	→					
Uspostaviti centar za obuku u oblasti zaštite i spašavanja	Ministarstvo sigurnosti BiH Odjeljenje za javnu sigurnost	→					
Izrada podzakonskih i planskih dokumenata u skladu sa Zakonom o zaštiti i spašavanju	Odjeljenje za javnu sigurnost	→					
Imenovanje Povjerenika zaštite i spašavanja u MZ u skladu s čl. 43. Zakona	Odjeljenje za javnu sigurnost MZ	→					
Osnivanje, opremanje i obučavanje jedinica zaštite i spašavanja opće namjene	Odjeljenje za javnu sigurnost MZ	→					
Opremanje i stručno usavršavanje Mješovite jedinice za zaštitu i spašavanje	Odjeljenje za javnu sigurnost	→					
Saradnja s NVO u oblasti zaštite i spašavanja	Odjeljenje za javnu sigurnost NVO	→					
Organizacija zajedničkih vježbi zaštite i spašavanja (jednom godišnje u terminu septembar – oktobar)	Odjeljenje za javnu sigurnost Odjeljenja Vlade NVO	x	x	x	x	x	x

8. FINANSIRANJE ZAŠTITE I SPAŠAVANJA

U skladu s članom 78. Zakona o zaštiti i spašavanju stanovništva i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća u Brčko distriktu BiH i Strategije razvoja Brčko distrikta BiH za period 2021–2027. godina, sistem zaštite i spašavanja finansira se iz sljedećih izvora:

- a) Budžeta Brčko distrikta BiH,
- b) Priloga, donacija, poklona i međunarodne pomoći,
- c) Drugih izvora u skladu sa zakonom.

Procenat od 1% budžeta Brčko distrikta BiH se planira i izdvaja kao sredstva posebne namjene od kojih se 50% koristi za preduzimanje preventivnih aktivnosti kroz realizaciju kapitalnih projekata kao što su uređenje vodotoka, izgradnja nove i održavanje postojeće infrastrukture (primarna i sekundarna kanalska i kanalizaciona mreža, putna infrastruktura i sl.), a 50% kroz budžet Odjeljenja za javnu sigurnost za opremanje i obuku struktura zaštite i spašavanja.

Poseban akcenat i značaj treba staviti na aktivno učešće u programima i projektima međunarodne saradnje i pomoći u oblasti zaštite i spašavanja, gdje Brčko distrikt BiH na osnovu Ustavnih odredbi ima mjesto kako u sistemu zaštite i spašavanja na nivou države BiH tako i u dijelu raspodjele sredstava, opreme i pomoći iz već spomenutih programa i projekata međunarodne saradnje i međunarodne pomoći.

9. OSNOVE ZA IZRADU PROGRAMA OBUČAVANJA I OSPOSoblJAVANJA U ZAŠTITI I SPAŠAVANJU I ZAŠTITI OD POŽARA

9.1. Uvod

Ovim dokumentom uređuju se: ciljevi i namjena, planiranje, organizovanje, izvođenje i provjeravanje stepena obučenosti i osposobljenosti za zaštitu i spašavanje i zaštitu od požara, kao i materijalno-tehničko i finansijsko osiguravanje procesa izvođenja obuke i osposobljavanja struktura zaštite i spašavanja.

Obuka i osposobljavanje za zaštitu i spašavanje i zaštitu od požara i vatrogastvu obuhvata prezentovanje osnovnih i posebnih znanja o prirodnim i drugim nesrećama, obuka i osposobljavanje kadrova iz ministarstava i drugih državnih organa nadležnih za prevenciju i saniranje posljedica prirodnih i drugih nesreća, pripadnika jedinica civilne zaštite, pripadnika službi zaštite i spašavanja, stanovništva, nevladinih organizacija i privrednih društava: zavodi, instituti i druge strukture čija djelatnost može koristiti u zaštiti i spašavanju.

Trenutno stanje u oblasti planiranja i izvođenja većine oblika obučavanja i osposobljavanja je po *ad hoc* sistemu, odnosno prema trenutnim procjenama i potrebama za obučavanjem i osposobljavanjem samo nekih od struktura civilne zaštite koja se odvija u organizaciji Ministarstva sigurnosti BiH, entitetskih uprava CZ ili upućivanje pojedinih predstavnika na obuku i stručno usavršavanje koju po određenim pitanjima organizuju domaće ili inostrane vladine i nevladine organizacije.

Pored navedenih planova i programa obuke, primjenjuju se i drugi programi utvrđeni propisima iz oblasti zaštite i spašavanja (npr. obuka stanovništva za provođenje preventivnih mjera zaštite od požara i gašenje početnog požara u saradnji sa sredstvima masovnog komuniciranja, prije svega lokalnih radio i TV stanica, internet portalima i preko društvenih mreža s tim da se za ovu namjenu može organizovati i snimanje kraćih filmova, tematskih rasprava, TV-spotova, kvizovi znanja iz ove oblasti i sl.).

9.2. Cilj i namjena

Osnovni cilj obučavanja i osposobljavanja je prenošenje znanja i osposobljavanje za kvalitetno izvršavanje zadataka zaštite i spašavanja u slučaju prirodnih i drugih nesreća, a posebno mjera prevencije u zaštiti i spašavanju i provođenju mjera zaštite i spašavanja, kao i osposobljavanja za kvalitetno izvršavanje zadataka iz nadležnosti PVJ i DVJ, ali i vatrogasne jedinice koja se formira u pravnom licu, kao i drugih zadataka zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara (spašavanje iz ruševina, na vodi i pod vodom i drugih).

Svaki program obuke i osposobljavanja mora sadržavati ciljeve koji se zasnivaju na osnovnom i općem cilju za osiguranje efikasnog djelovanja svake strukture ponaosob u okviru određene mjere, kao i cjelovitom sistemu zaštite i spašavanja.

9.3. Programiranje

Programiranje obuke i osposobljavanja vrši se u skladu s odredbama Zakona o zaštiti i spašavanju i odredbama Zakona o zaštiti od požara i navedenim podzakonskim propisima donesenim na osnovu ovih zakona.

Prioriteti obučavanja:

- obuka instruktora za obuku u zaštiti i spašavanju i zaštiti od požara, s ciljem jačanja kadrovske baze za obuku;
- obuka štaba zaštite i spašavanja za kvalitetnu procjenu stanja i upravljanje akcijama zaštite i spašavanja;
- obuka rukovodilaca organa uprave i javnih preduzeća za potpunije razumijevanje i provedbu zakona o zaštiti i spašavanju;
- pojedinačno ili ukupno učestvovanje predstavnika Odjeljenja za javnu sigurnost na kursovima i seminarima u organizaciji domaćih i međunarodnih vladinih i nevladinih organizacija (UNDP, DPPI, CMEP SEE, NATO i drugi).

9.4. Zaključci o obuci i osposobljavanju

Na osnovu procjene potreba za obučavanjem i osposobljavanjem za zaštitu i spašavanje Odjeljenje za javnu sigurnost izradit će fleksibilne i prihvatljive nastavne planove i programe obučavanja i osposobljavanja snaga zaštite i spašavanja i drugih struktura zaštite i spašavanja i civilnog stanovništva, metodologijom ocjenjivanja obuke (u svrhu procjene uspješnosti obuke) kako slijedi:

U skladu sa zakonskim ovlastima, nakon što Skupština Brčko distrikta BiH usvoji Program razvoja i Plan zaštite i spašavanja, Odjeljenje za javnu sigurnost pristupit će utvrđivanju, odnosno donošenju osnova nastavnih planova i programa obuke struktura zaštite i spašavanja za period realizacije Programa razvoja.

9.5. Obučenost i osposobljenost

Da bi sistem zaštite i spašavanja u Brčko distriktu BiH bio efikasan i svrsishodan potrebno je štabove, službe, jedinice i specijalnosti civilne zaštite opremiti i obučiti shodno procijenjenom riziku opasnosti od prirodnih i drugih nesreća.

Ako je spremnost odgovora na prirodne i druge nesreće pokazatelj uspješne prevencije i planski provedenih priprema i ako je u ublažavanju i otklanjanju posljedica „pola posla”, onda je obuka i osposobljavanje uslov bez koga se ne može govoriti o spremnosti. Stoga je za potrebe obučavanja i osposobljavanja struktura zaštite i spašavanja potrebno formirati Centar za obuku struktura zaštite i spašavanja, koji bi se nalazio u sastavu Odjeljenja za javnu sigurnost.

9.6. Daljnji planovi aktivnosti obučavanja i osposobljavanja

- 1) Da bi centar za obuku struktura zaštite i spašavanja mogao obavljati zakonom utvrđene obaveze u punim kapacitetima, neophodno je izvršiti popunu stručnim kadrovima, te isti opremiti savremenim materijalno-tehničkim sredstvima,
- 2) Intenzivirati rad na naučno-istraživačkom radu i izdavačkoj djelatnosti, te tako povećati bibliotečku građu iz oblasti zaštite i spašavanja.

Da bi sistem zaštite i spašavanja u Brčko distriktu BiH bio efikasan i svrsishodan potrebno je štabove, službe zaštite i spašavanja i jedinice civilne zaštite opremiti i obučiti shodno procijenjenom riziku opasnosti od prirodnih i drugih nesreća.

10. PRAĆENJE I PROCJENA REALIZACIJE PROGRAMA RAZVOJA

Program razvoja će se realizovati kroz strateški plan Odjeljenja za javnu sigurnost i kroz Plan zaštite i spašavanja Brčko distrikta BiH na bazi godišnje realizacije i procjene provedenih aktivnosti uz determinisanje napretka na kraju svake godine.

Strateški ciljevi bit će razrađeni kroz strateške programe koji sadrže aktivnosti od čije provedbe će zavisiti stepen realizacije Programa razvoja.

Praćenje realizacije će se provoditi kontinuirano kvartalno i godišnje, a nakon isteka roka predviđenog za provođenje Programa razvoja izvršit će se finalna evaluacija koja će sadržavati analizu implementacije, zaključke, preporuke i naučene lekcije što će predstavljati polaznu osnovu za definisanje zadataka i smjernica za budući Program razvoja za period 2028–2032. godine.

ZAVRŠNI DIO

Vlada Brčko distrikta BiH će pratiti realizaciju zadataka utvrđenih u Programu razvoja i u okviru ovlaštenja iz svoje nadležnosti raditi na realizaciji ovog programa razvoja.

Organi uprave (odjeljenja Vlade), javna preduzeća i druge institucije Brčko distrikta BiH dužni su u okviru svojih nadležnosti planirati i izvršavati sve zadatke predviđene Programom razvoja.

Odjeljenje za javnu sigurnost, kao osnovni nadležni organ uprave nadležan za oblast zaštite i spašavanja i zaštite od požara u Brčko distriktu BiH, ima obavezu praćenja realizacije Programa razvoja i u okviru svojih ovlaštenja utvrđenih Zakonom o zaštiti i spašavanju i Zakonom o zaštiti od požara podstiče i koordinira aktivnosti organa javne uprave, javnih preduzeća i institucija te redovno informiše Vladu Brčko distrikta BiH o stepenu realizacije Programa razvoja i eventualnim problemima.

Konkretizacija svih zadataka utvrđenih Programom razvoja izvršit će se u Planu zaštite i spašavanja Brčko distrikta BiH čiji nacrt donosi Vlada, a usvaja ga Skupština Brčko distrikta BiH na prijedlog Odjeljenja za javnu sigurnost.

Program stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Brčko distrikta BiH“.

Broj: 01-02-226-1/22
Brčko, 26. 1. 2022. godine

PREDSJEDNIK
SKUPŠTINE BRČKO DISTRIKTA BiH
Mr. sci. Siniša Milić